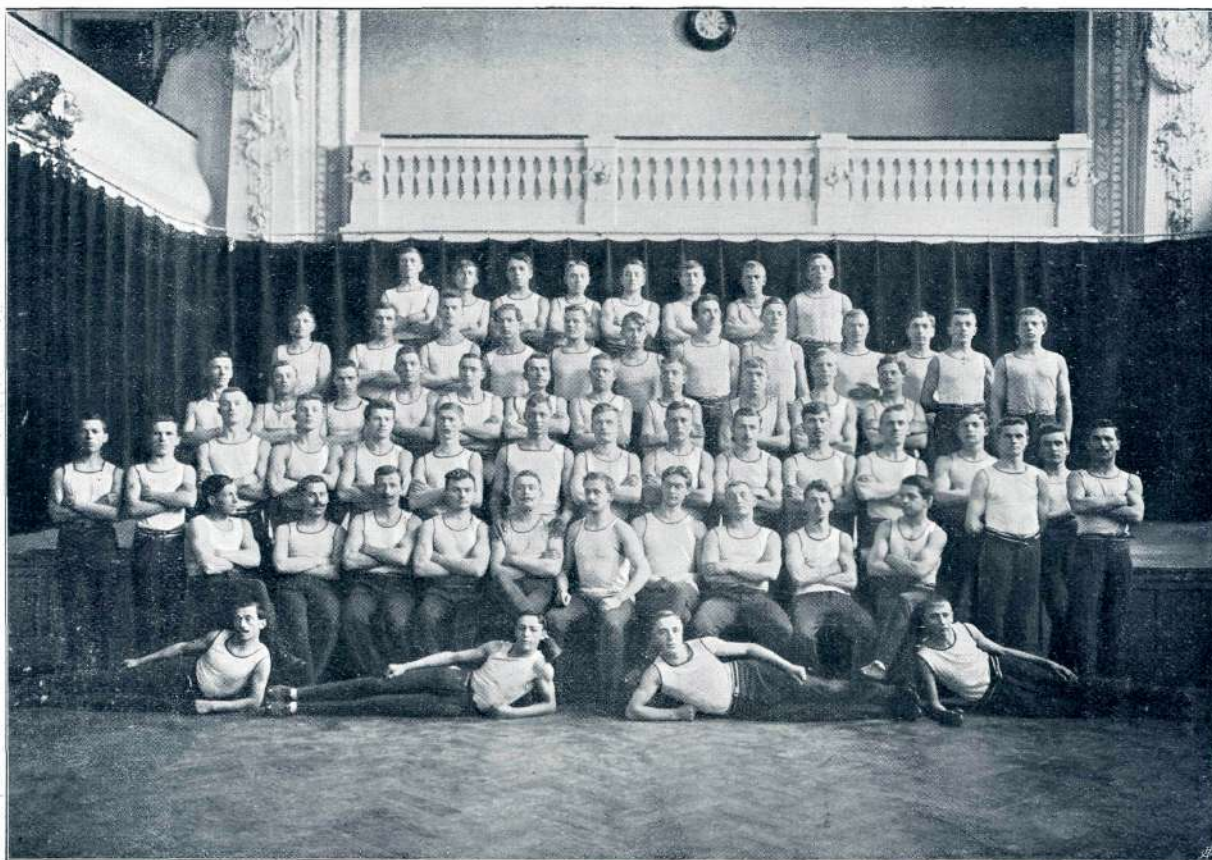

Jasno je, da je tako sredstvo, ki glede prenašanja, glede ravnanja ž njim ne potrebuje skoro nobene previdnosti, ki se brez posebnih okoliščin sploh niti ne razpoči, ki pa z večjo roko užgano razvije sile preko vseh nitroz, ideal vsakega tehnika in vojaka.

Zato se ni čuditi, če uporabljajo dandanes armade vsega kulturnega sveta pikrinovo kislino kot razstrelivo. Seveda jo rabimo tudi pri nas pod imenom ekrasit. Tuintam so v navadi tudi njene spojine ali zmesi njene z nitrozami; v splošnem pa so vsa no-

mejah, vezan na gotovo število tresljajev. Jodov dušivec ne eksplodira če ga položimo na H-struno velikega basa in potegnemo z lokom po njej. Takoj pa se razpuhne, če napravimo isti poizkus na G-struni istega instrumenta, s čimer je dokazano, da je eksplozija odvisna od gotovega števila tresljajev, ki je za vsako struno seveda drugo.

Takih snovi, ki same jako občutljive in eksplozivne provzročajo mogočen molekularni pretres v praksi uporabnih razstreliv, poznamo doberšno število, vendar jih radi njihove prevelike labilitete

MLADENIŠKI TELOVADNI POUČNI TEČAJ V LJUBLJANI

vejša sredstva, [kot melinit, lidit, amonit eno ter isto: ekrasit ali pretopljen in v posebne posode ali v izstrelke, bombe, granate in kakor se jim že pravi, vlita pikrinova kislina.

Že prej, posebno pa pri ekrasitu, smo videli, da navaden prižig ne zadostuje vedno k provzročitvi eksplozije. Kalijev klorat z žveplom zgori prižgan sicer naglo in živahno, a ne eksplodira; tudi nitroglicerini in dinamit se vsaj v malih množinah lahko zažgeta, ne da bi se razpoknila. V razpok rabita kakor sem že omenil, gotovega pretresa, ki je dovolj močan in ki je gotovo, četudi v širokih

in nagnjenja do razpadanja v praksi ne moremo uporabljati, ker so prenevarne. Semkaj spadajo vse spojine pokalne kisline, med katerimi omenimo najprvo pokalno živo srebro ($\text{CHg}[\text{NO}_2]\text{CN}$), belo, jako strupeno snov, katero uporabljamo kot polnilo za znane pokalne netiče ali kapselne, kakor jih natikamo na pistone starih pušk, kakor jih vidimo v patrone vdelane in kakor se — seveda izdatno večji — uporabljajo tudi pri razstrelitvah dinamita, pikratov itd. Razpad v to skupino spadajočih snovi — fulminatov imenovanih — je tako silen ali bolje rečeno tako nagel, da bi v tej